

פחד דוד

פרשת
שמיני

כ"ד ניסן
תש"פ

1021

אבות פרק א'

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:34 | 6:50 | 6:43 | 6:53

מוצאי שבת 7:48 | 7:50 | 7:51 | 7:49

רבינו תם 8:27 | 8:28 | 8:29 | 8:27

שבת מברכין, ראש חודש בימים שישי-שבת
המולד בליל חמישי בשעה 23:58 ו-12 חלקים

הילולא
דצדיקא

כד - רבי חיים יצחק חייקין
ראש ישיבת אקסלבן

כה - רבי חיים הלברשטם
מצאנז מח"ס 'דברי חיים'

כו - רבי אפרים נבון
מח"ס 'מחנה אפרים'

כז - רבי יהודה כהנא
מח"ס 'קונטרס הספקות'

כח - רבי שבתאי הורביץ
מח"ס 'זוהי העמודים'

כט - רבי מרדכי שלום יוסף
פרידמן מסדיגורא

ל - רבי חיים ויטאל
המהר"ח זיע"א

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלו"ץ רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ץ רבי חיים פינטו זיע"א

משכיל לדוד

דרכים בעבודת השי"ת

"ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו"

(ויקרא ט, א)

שתי דרכים עיקריות יש בעבודת ה' יתברך. האחת היא עבודת ה' מתוך שמחה והרחבת הדעת כשהוא מדושן עונג ושמח בחלקו, והשנייה החשובה הימנה היא עבודת ה' הבאה מתוך ייסורים ומכאובים ומתוך דוחק ומחסור, ובדאי שמעלת השנייה גדולה מן הראשונה, כי בזה שעובד הוא את הקדוש ברוך הוא, על אף העוני והמחסור המצויים בגבולו, וחרף הייסורים הסובבים אותו - הרי בזה נגלית גדול אהבתו את ה' יתברך, וכי הוא מוכן אף למסור נפש למען שמו באהבה ומתגבר על כל הקשיים ועושה רצון ה'. ושני דרכים הללו עוברים כחוט השני בשלושה עניינים שהזכרנו.

הנה בפרשת שמיני אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני שמיני ט) מלמד שבאותו היום היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא במרום, כיום שנבראו בו שמים וארץ.

במעשה בראשית הוא אומר "ויהי ערב ויהי בקר", וכאן הוא אומר "ויהי ביום השמיני" ואותו היום נטל לו עשרה עטרות, עד כאן.

זהו למעשה היום הראשון בו נאספו ישראל במשכן להקרב הקורבנות על ידי אהרן הכהן ולכן הייתה השמחה עצומה וגדולה. והנה לפתע שוד ושבר הגרוע מכל קרה - ובעיצומה של השמחה הגדולה פגעה מידת הדין בשני בני אהרן הקדושים והטהורים ומיד "וימתו לפני ה'" (ויקרא י, ב) "ואומר משה לאהרן (שם ג) "הוא אשר דיבר ה' לאמר בקרבי אקדש" כותב רש"י שאמר לו משה לאהרן - אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במידועי של מקום והייתי סבור או בי או בכ עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך.

ויש להבין מדוע דוקא בשעת השמחה הגדולה שמצויים בה עם ישראל, הקב"ה מעניש את בני אהרן בעונש כה קשה ומר? והרי יכול היה הקב"ה לעשות זאת במקום אחר. והתשובה היא מפני שרצה הקב"ה ללמד לעם ישראל שיטנן שתי דרכים כיצד לעבוד אותו; ישנה אפשרות לעבוד את ה' יתברך מתוך שמחה צהלה והרחבת הדעת כדוגמת ישראל ואהרן קדוש ה' שהחלו את הקרבת הקרבנות מתוך שמחה עצומה ואף העליונים השתתפו בשמחתם, אולם מיד הפך הקדוש ברוך הוא את המצב לתוגה יגון ואנחה, ולקח בפתאומיות את שני בני אהרן כדי ללמדם שגם כך אפשר להמשיך ולעבוד את ה' יתברך מתוך ייסורים וגם זוהי דרך בעבודת הקודש.

ישנו מצב בו לא עלינו נקלע האדם לקשיים איומים כדוגמת אהרן הכהן שנפטר שני בניו הקדושים בעיצומה של השמחה וליבו נמלא בצער וביגון, ומובן שנדרשה ממנו עוצמה של כוחות אדירים ומסירות נפש ומחובתו היה להתגבר על הכל ולהמשיך הלאה בעבודת ה'. וכך אכן עשה אהרן הכהן ומיד נתעשת והמשיך הלאה בהקרבת הקרבנות בעבודת המקדש יחד עם כל ישראל כאילו לא קרה דבר, כמו שנאמר (שם ג) "וידם אהרן" שקיבל עליו דין שמים באהבה.

וכותב רש"י - אהרן קיבל שכר על שתיתקו שנתייחד עימו הדיבור שנאמר לו לבדו פרשת שותי יין, עד כאן.

וזוהי הוכחה שבאותה שעה חזרה שמחה על פניו של אהרן הכהן והמשיך בעבודת הקרבנות ובעבודת ה' בלב מלא שמחה על אף ששני בניו מוטלים לפניו, שהרי אין הנבואה שורה אלא מתוך שמחה שנאמר (מלכים ב, ג, טו) "והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'", ואם נתייחד הדיבור עם אהרן הרי זו ראייה שאהרן היה שמח באותה שעה שאם לא כן הקדוש ברוך הוא לא היה נגלה אליו. וזוהי עבודת ה' החשובה והמעולה ביותר שדוקא בזמן "שכל משברך וגליך עלי עברו" ועם כל הקשיים בחיי היום יום - בכל זאת האדם אינו מתייאש ואינו נכנע וממשיך לעבוד את ה' יתברך בזה הוא מקיים "בקרבי אקדש", כי בעבודת ה' שכזו כבוד ה' מתגדל ומתקדש על ידי אותם צדיקים הנחשבים כקרוביו של הקב"ה מפני שעל אף כל הסבל והדוחק הם ממשיכים לשמור אמונים לתורת ה' ולמצוותיו וזוהי מסירות נפש של ממש.

ואם העובד את ה' כשמצבו טוב ופרנסתו מצויה לו בשפע ובריאותו איתנה והוא שרוי ביישוב הדעת נחשב לו הדבר כעבודת ה' במשכן ה' - על אחת כמה וכמה שהעובד את ה' מתוך דוחק הפרנסה וקשיים רבים אופפים אותו, הרי שעבודתו נחשבת כעבודת קודש קודשים, כי נחשבת היא ורצויה ביותר בעיני הקב"ה כדברי חז"ל (אבות דרבי נתן ג) יפה אחת בצער ממאה שלא בצער.

ועוד אמרו חז"ל (מסכת חגיגה ה, ב) על שלושה הקב"ה בוכה ואחד מהן על מי שאין בידו לעסוק בתורה והוא עוסק. כמובן שהקב"ה בוכה עליו בכי של שמחה, כי מעשיו הקדושים מעוררים התרגשות והשתאות מפני שהוא עוסק בתורה במסירות נפש ועל אף שאין בידו לעסוק בתורה מחמת הבעיות והמכשולים הרובצים לפתחו, ומן הסתם שיש הבנה למצבו, ובכל זאת הוא מתגבר על כל קשייו ועוסק בתורת ה' - הרי שתורתו חשובה מאוד בעיני המקום והקב"ה מתכבד בו ואומר לו "בקרבי אקדש".

ואמרו חז"ל (מסכת תענית כד, ב) כל יום בת קול הייתה יוצאת ואומרת כל העולם כולו ניוון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת. רבי חנינא בן דוסא ידע שעבודת ה' בחתקות זוהי העבודה המעולה ביותר, כי אמנם נכון שאפשר גם לעבוד את ה' מתוך עושר והרחבת הדעת, אבל התנא אומר (אבות ו, ד) כך היא דרכה של תורה... חיי צער תחיה ובתורה אתה עמל, לכן בחר לו רבי חנינא דרך זו לעבוד את ה' יתברך.

זוכר אני את מורי ורבי הרב חיים שמואל לאפיין זצוק"ל שפעם באתי אליו לבקרו בביתו יחד עם בני משפחתי, וראיתי שהוא חלש מאוד וכל גופו רווי צער ומכאוב. שאלתי אותו - מדוע רבינו וכל מטפל אצל הרופא, ענה לי רבינו זצ"ל - דע לך שהתורה הקדושה היא הרפואה האמיתית שלי, כשאני יושב ליד הגמרא וצולל בעומקה אני שוכח מכל המכאובים כי אהבת התורה תקועה בלבי ובערת בתוכי... זוהי דוגמה מוחשית לעבודת ה' מתוך ייסורים ודוחק שעל אף חולשת הגוף האיזמה שהייתה לו, בכל זאת לא שת ליבו לדבר והיה עמל וטורח בתורה בכל כוחותיו וזוהי עבודת ה' המעולה ביותר.

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

מהו החולי שה' הביא על המצרים?

הנפש היהודי מתגעגעת, כוספת, נמשכת אל הטעם המתוק של קרבת ה', של התורה והמצוות. אפשר לראות אנשים מבוגרים הרחוקים מהדת, ולזהות בהם שהיו פעם דתיים.

כשם שאדם שלא טעם בחייו שוקולד לא יידע לעולם מהו טעמו, כך מי שלא טעם טעם של תורה ומצוות לא יכיר את מתיקות טעמן. אבל מי שטעם את הטעם הזה, גם כשהיה ילד, לא יוכל לשכוח אותו. יש לו כמיהה ומשיכה לדבר המתוק הזה שממלא את הנשמה באושר ובסיפוק. גם אם התרחק, אפשר לזהות ששפוכה עליו איזו נימה של צער, הנשמה שלו אינה שלמה עם המצב.

אבל אל דאגה, יום אחד הוא ישוב. הפתח קיים, הוא רק צריך למצוא אותו. לכן גם כשהוא התרחק, כדאי לו להשאיר פתח, שתמיד יוכל לשוב.

אין יהודי שאין לו ניצוץ של קדושה. גם היהודים הרחוקים ביותר יש רגעים של געגועים, של כמיהה להיות שייכים אל האמת הנצחית.

פעם, סיפר הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל, התקיים סמינר במלון באשקלון. כשהגתי למקום הייתה שם ניידת משטרה. מה קרה? אחד השכנים התלונן שמרעישים בקומת המרתף של המלון, ומפריעים לו לישון...

ידעתי כי מדובר בהצקה מכוונת ובתלונה קנטרנית. בכל לילה התקיימו במרתף אירועים רעשיים, מסיבות הוללות והכל בסדר. דוקא הסמינר מפריע לו?

הבטחתי לטוטרם כי נקפיד לא להרעיש, אך הם חזרו שוב ושוב, עד שלבסוף הם הופיעו עם השכן. ומה אמר השכן? "תאמינו לי, יש לי סימפטיה לדת, אבל דעו לכם, אם תרעישו ותפריעו לי לישון, אני אנקום בכס..."

ניגשתי אל אותו אדם, הנחתי עליו יד ידידותית ולקחתי אותו הצידה, הסתכלתי לו בעיניים ואמרתי לו: "תגיד לי את האמת, נכון שמה שמפריע לך לישון זו דמותו של הסבא שלך, שהיה יהודי שומר תורה ומצוות? תהיה אמיני אתי, נכון בתוך תוכך היית רוצה להיות כאן, בסמינר, יחד עם כל שאר המשתתפים שמגלים את האור? לא הרעש מפריע לך, מפריע לך שהם זוכים לשמוע דברי תורה ואתה לא. כואב לך שאתה לא יחד איתם, הקנאה מניעה אותך. נכון או לא?"

ראיתי איך העיניים שלו מתחילות להצטעף ולהתמלא בדמעות. הוא הודה לי שאכן בסתר ליביו יש לו משיכה להשתתף בסמינר...

כמובן הוא ביטל את התלונה ושלח את הטוטרם לדרכם.

כך הוכחתי שוב לחברי צוות 'ערכים' שנכחו במקום, כי אין רשעים בעם ישראל. כל אלה שמנסים להצר את צעדינו, עושים זאת מכאב, מקנאה, מתסכול, מהתמרמרות - לא משנאה אמיתית. כואב להם לראות אחרים קרובים אל ה' - והם רחוקים. קשה להם להודות באמת הזאת. אלמלא כל המניעות שיש להם, היו מצטרפים מיד.

הקב"ה מבטיח לעם ישראל שאם ישמרו את המצוות ויעשו הישר בעיני ה' - "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך" (שמות טו, כו) שאל ה'חכם סופר' זצ"ל: מהי המחלה בה' הידיעה, אשר שם ה' במצרים? איזה חולי ידוע הביא הקב"ה על המצרים?

והשיב, שהמחלה הקשה שהקב"ה הביא על המצרים הייתה "הכבדת הלב", שהרי זה מה שגרם להם שלא יוכלו להתחרט על מעשיהם. זוהי המחלה שהקב"ה מבטיח שלא יבוא עלינו. אם נלך בדרך ה', מובטח לנו שהמחלה הזו, הכבדת הלב, לא תהיה בעם ישראל!

יש לנו הבטחה מבורא עולם שעם ישראל יוכל תמיד לחזור בתשובה על החטאים שלו. גם במצב הקשה ביותר, הקב"ה לא יתן ליהודי 'כבדות הלב', וכך יוכל תמיד לשוב אל אלוהיו ('אריה שאג', פורים).

עושר המביא בעקבותיו אושר

באחד ממסעותיי בארצות הברית פגשתי אדם עשיר גדול, ששווי נכסיו נאמד בסכומים אדירים. הוא הגיע אלי על מנת להתברך מפי. שאלתי - האם אתה מניח תפילין, ומה לגבי שמירת השבת?

"אין לי זמן אף לחשוב על כך" ענה בפשטות "מבוקר ועד ערב טרוד אני במסחר ובעסקים" אולם אני לא התייאשתי ובכל זאת הפצתי בו "התנהג בחכמה, בחמש דקות של הנחת תפילין מידי בוקר, אתה רוכש עסקה נצחית וקונה את עולמך האמיתי. וכך לכל הפחות יישמר הקשר שלך עם בורא העולם, כי עליך לדעת שכל השפע והברכה שיש לך - הכל מאיתו יתברך. וחבל עד מאוד שאין לך כל תקשורת עימו ולו קלושה ביותר..."

העשיר הזה שמע את דבריי ונפנה לדרכו. לאחר תקופה ארוכה ביותר פגשתי בו כשהוא מלווה ברעייתו. מששאלתי לשלומו סיפר לי העשיר שמהו תקופה ארוכה כל עושרו ירד לטמיון במפתיע וכמעט שלא נותר ממנו מאומה. אולם באותה נשימה הוסיף ואמר "באתי להודות לכבוד הרב שליט"א כיוון שכבר מן הפגישה הקודמת שהייתה לי עמכם התחלתי להניח תפילין מיד יום ביומו, כי דברי התוכחה של כבודו שליט"א הלחלו אל ליבי ועשו בי רושם, ועל ידי ההקפדה במצוות התפילין זכיתי להוסיף מצוות רבות, וברוך ה' כיום אני ובני ביתי שבנו בתשובה שלמה ומידי יום ביומו אני קובע עיתים לתורה. ועל כן בהזדמנות הזו חפץ אני להודות לכבוד הרב על כך שהאיר את עיני וסלל בפני

את הדרך לתשובה".
רעיותו ששמעה את הדברים הוסיפה ואמרה "אמנם נכון שכעת אין בידינו נכסים ועושר גשמי, אולם עושר רוחני יש לנו למכביר - עושר המביא בעקבותיו אושר וסיפוק נפשי כי דרך התורה והמצוות נוסכת בקרבנו שמחה אמיתית. ועל אף העושר הקודם שהיה נחלתנו, לא זכינו מעולם להיות מאושרים כפי שאנו כיום..."

אלו הדברים בשם אומרם, ומכל מילה ניכר המסר עד כמה כדאי לו לאדם להשקיע את עיקר מרצו וכל טרחתו ועמלו בעבודת ה' יתברך, בלימוד התורה ובקיום המצוות אשר רק הם מזכים אותו בחיי עד מאושרים. חיים שיש להם קיום והמשך מן העולם הזה אל העולם הבא, כי לבד מן השכר העצום השמור לו לעולם שכולו טוב, אף בעולם הזה הוא זוכה לאכול מפרי מצוותיו.

וברצוני להוסיף שהאדם העשיר הזה לא התלונן כלל על מצבו הגשמי, ולא התריס חלילה כלפי הקב"ה - מדוע לאחר שקיבל על עצמו עול מלכות שמים, במקום שמזלו יאיר לו פנים ביתר שאת וביתר עוז בעניינים הגשמיים בכך שהוא מקדיש מזמנו כעת להקב"ה להתפלל ולהניח תפילין ולשמור שבת, והנה הוא ירד מנכסיו.

כמובן שזה נובע מן העובדה שכאשר הוא זכה להכיר את טעם החיים הגשמיים ולאחר מכן החל הוא לטעום את הטעם הרוחני, הבין מה ערב טעם החיים הללו בבחינת (תהילים לד, ט) "טעמו וראו כי טוב ה' אשרי הגבר יחסה בו".

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "ויוסף עוד דוד" (שמואל ב. ו) הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על מיתת עוזא בגין קרבתו לארון הברית, שהוא מענין מיתת נדב ואביהו בני אהרן הכהן שמתו בקרבתם לפני ה'.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

מרים יד בתורת משה

המלשין על ישראל בפני נכרים, גדול עונו מנשוא, כי הוא נכנס על ידי זה בכלל המלשנים, ודינו שווה לאפיקורס והכופרים בתורה ובתחית המתים, שגיהנם כלה והם אינם כלים. על כן צריך כל איש ישראל לשמור את עצמו מזה מאד. ומי שעובר על זה, הרי הוא כאילו חירף וגדף והרים יד בתורת משה רבנו ע"ה.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בבית כן בחוץ לא!

קורה ובאים אלי אנשים לקבלת ברכה למילוי משאלותיהם, וכשאני שואל אותם האם אתם נזהרים במאכלות אסורות הם עונים לי תשובה בנוסח חסר תבונה כגון - "בבית כן נזהרים אולם בחוץ לא". ואני עומד תמה ושואל את עצמי - כיצד עושה האדם שקר כה גס בנפשו, המעיים שלו מלאים בשקצים ורמשים ובא לבקש ברכה ומעוניין שברכת ה' תחול עליו... היתכן כדבר הזה?! ואכן הם שומעים לדברי תוכחתי אליהם ומיד מבינים עד כמה טועים הם בדרך קלוקלת זו וחוזרים למוטב.

זהו אדם שחי את חייו בצורה של ספקות, הוא אינו דבק באופן החלטי וברור בדרך התורה והמצוות ואינו יציב בדעתו. וכמובן שזוהי הוכחה כי גם בביתו אין הוא שומר על כשרות נכונה כדת וכדין. הא למה זה דומה - לאדם השומר על רכושו רק כשהוא בביתו, אבל כששוחה מחוץ לביתו - מפקיר את כל רכושו וזורק אותו בראש כל חוצות, ובודאי לטוטה יחשב. כך בדיוק אותו אדם אשר בביתו כביכול שומר על טהרת נפשו - אולם כשהוא בחוץ משחית את נפשו לאבדון ומורידה לבאר שחת וכמובן שזוהי טירוף הדעת. ונראה שמשום כך בפרשה זו דוקא מציינת התורה מה מותר לאכול ומה אסור, כדי שלא לטמא את הגוף והנפש. כי רק על ידי אכילה כשרה וראויה זוהי האדם לטהרת נשמתו, ויזכה להשראת השכינה עליו כמו ששרתה השכינה על המשכן, ולא שרתה השכינה על המשכן - רק כדי שתשרה היא על האדם שנאמר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" ודרשו חז"ל - בתוכו לא נאמר, אלא "בתוכם" בתוך בני ישראל.

ודווקא בזמנינו שהוא זמן "עקבתא דמשיחא" שאז התענוגים והמותרות מתרבים בעולם וכבר האדם אינו מסתפק במועט, אלא שכל המרבה הרי זה משובח, ולדוגמא חופש של מספר ימים אינו מספק אותו, אלא הוא דורש חופשה ארוכה ורצופת תענוגות וכך למעשה מדרדר למצב שפל עד העקב והיאך במצב כזה של הדרדרות רוחנית יכול הוא לצפות לגאולה?

לכן "והחי יתן אל ליבו", ואם כך בודאי שכל הרוצה לזכות לביאת משיח שהם אותיות "ישמח", עליו להסיר מליבו את כל הספקות וידבק בדרך ה' לבלתי סור ממנה ימין ושמאל, וכשאין ספקות בעבודת ה' - הלב מתרונן משמחתה של מצוה, וכך זוכים להיות ראויים לקבלת פני משיח צדקנו שיבוא ויגלה במהרה בימינו אמן.

פניני הפרשה

כבוד ההורים מתבהר דרך הבנים

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם" (ויקרא , ב)

חז"ל מביאים כמה טעמים על מות בני אהרן:

שלא נשאו נשים, שנכנסו שתויי יין, או שהורו הלכה בפני רבן.

שלשת הטעמים הללו, כפי שמובא בספר 'תורת משה' כלולים וארוגים האחד בחברו: כי למעשה אין האדם מרגיש כיצד עליו להתנהג בדרך ארץ עד שיהיו לו בנים ואז הוא מרגיש מה נעשה נגד כבודו בהתנהגות בניו ותלמידיו עמו, ועל ידי שהוא מקפיד מבין הוא בדיוק כיצד הוא צריך לנהוג כבוד בהוריו ומוריו ולהיזהר בכבודם. וממילא, בני אהרן שעדיין לא היו להם בנים, שהרי הם לא נשאו נשים, וממילא הם לא הבינו והשכילו כיצד עליהם לנהוג כבוד ברבם ובאביהם ובפרט במורא שמים, לכן הם הקלו והורו הלכה בפני רבן ולא נהגו כבוד שמים ונכנסו דרך קלות למקדש שתויי יין.

כפרה על מכירת יוסף

"קחו שעיר עיזים לחטאת" (ויקרא ט, ג)

הקרבן שעיר עיזים, כפי שדורשים חז"ל ב'תורת כהנים' באה כדי לכפר על מכירת יוסף הצדיק.

ולכאורה, יש לשאול, מדוע לא עיכב עוון מכירת יוסף עד הנה לא ליציאת מצרים ולא לקריעת ים סוף.

ומתוך ה'משך חכמה', שבאמת היה להם לישראל פתחון פה לתרץ את מעשה מכירת יוסף, משום שיוסף לא היה לו להביא דבתם רעה אל יעקב אביהם אלא להוכיחם בעצמו, לפיכך כל אותן שנים לא היה להם חטא מכירת יוסף לעיכוב ולמכשול בדרכם. אולם עתה, משהרגו את חור בגלל שהוכיח אותם, שוב לא עמדה להם התואנה הזאת, שהרי הם הוכיחו במעשם כי אינם מקבלים תוכחה, ואדרבה, כעת נתעורר עליהם הקטרוג של מכירת יוסף ועיכב בעדם, ועל כן הוצרכו להביא שעיר עיזים לחטאת בכדי לכפר על חטא מכירת יוסף.

היתרון לאדם בזכות לימוד התורה

"זאת תורת הבהמה והעוף" (ויקרא יא, מו)

במסכת פסחים (מט, ב) נאמר בשם רבי ש"עם הארץ אסור לאכול בשר שנאמר 'זאת תורת הבהמה והעוף', כל העוסק בתורה - מותר לאכול בשר בהמה ועוף, וכל שאינו עוסק בתורה - אסור לאכול בשר בהמה ועוף".

ובאמת מה הקשר בין עם הארץ, לימוד תורה ואכילת בשר בהמה?

וביאר רבי מרדכי עבאדי זצ"ל בספרו 'ויכוח נעים', שהרי ידוע הדבר, שהאדם והבהמה שוים הם בהתייחסם אל הבורא, כמו שנאמר "ומותר האדם מן הבהמה אין" (קהלת ג, יט) וכל מעלת האדם על הבהמה הוא כח הדיבור. ולכן, מסתבר שאף שהתורה התיירה לשחוט ולאכול את בעלי החיים שנאמר "בכל אדם נפשך תאכל בשר (דברים יב, כ).

ובכל זאת אין זה אלא בדבר שבו יתר האדם על הבהמה דהיינו כח הדיבור שמשמש בו לדברי תורה, שבשל כך עדיף הוא מהבהמה, אבל עם הארץ שאינו עוסק בתורה ובמצוות, גרוע הוא מהבהמה ואין לו היתר לאכול מבעלי החיים.

מזה בנין אב והוא השכל לכל רמ"ח איבריו ומתקדשים ומיטהרים, וכן להיפוך חס ושלום, נעשה בנין אב שכל עכור ומעופש בדעות זרות וחיות שלו נעשה בחינת מת, והיא אבי אבות הטומאה לכולם ורמ"ח איבריו נטמאים, וטמא טמא יקרא לכל דבר, ונעלם ממנו אמינות החיות שהוא אלוקות של כל העולמות, ונטמא ונופל לדעות זרות, לכן התנאים והאמוראים ובעלי המידות וחכמי המשנה שמרו נפשם, ולכן האירו אור שכלם, והיה שורה עליהם רוח הקודש לפרש כל מאמר סתום בדת התורה הקדושה.

וכאן הוסיף להם רבי שמואל אבן תבון וכתב את המשפט המיטלטל:

"מדבריכם שאתם כופרים בדברי חז"ל, ברור הוא שלא נזהרתם ממאכלות אסורות, והשכל והדעת שלכם נטמטם ע"י מאכלות אלו ועל כן הוא נמשך אל הטומאה, ואיך תוכלו להכריע בשלכם נגד רבותינו חכמי התלמוד אשר רוחב לבם היה רחבה מני ים".

ומוסיף להם רבי שמואל אבן תבון אזהרה, אחר שהעיון פניהם וירדו לכפירה, קרובה פורענותם לבוא.

והוא מסיים שאכן כך אירע עמהם, שבא עליהם מלך אחר והרגם, ורצו להמיר דתם, ולא קבלו אותם, ומעת מהם נמלטו להרמב"ם וחזרו בתשובה שלימה.

ילדים מוכשרים יותר

במהלך השנים, מצטט הרב רפאל ברלזון, במאמר שפורסם ב"יתד נאמן" (שמיני תשע"א) נתקל אחד מאישי החינוך הנודעים של דורנו בנתון מדהים. את הנתון הבא - אני מוסר במלוא האחריות - שמענו ממנו: **"ילדים שמגיעים מבתים בהם מקפידים בהקפדה יתירה על כשרות המאכלים, הינם מוכשרים יותר!"**

מאחר שהוא מפקח בחדרים רבים ברחבי הארץ, הוא עוסק עם ילדים מכל החוגים, העדות והגוונים השונים, החל מירושלמים של פעם ועד ילדי חוצניקים של היום. מבחינה סטטיסטית מדובר בנתון מדהים והוא חוזר עליו בהתלהבות לא מוסתרת: "אני שב ואומר: בדקתי את הנתון לאורך השנים והוא הוכח באופן חד משמעי: לילדים שמגיעים מבתים בהם מקפידים לעשר שוב את מצרכי המזון, יש ראש פתוח ללימוד התורה וקליטה מעולה".

כאשר גילה זאת הוא עדיין לא נכנס לסיבות שגורמות לכך, הוא פשוט עשה אחד ועוד אחד והבחין בתוצאות הזועקות לעין. במשך השנים שוחח על כך עם תלמידי חכמים דגולים, וביניהם עם הגר"ש זילברמן זצ"ל והם הסבירו את הגורמים הרוחניים אשר עומדים מאחורי הנתון המדהים.

מאידך, ההשפעה החיובית של אוכל כשר - אינה רק לאדם האוכל אותו, אלא נטמעת בדמו ועוברת הלאה גם לדורות הבאים, ומזכה גם את ילדיו בנפש טהורה וקדושה. וכפי שמגלה הרמב"ן והובא דבריו ב'ראשית חכמה': 'אם ייבדל האדם מן המאכלים האסורים, יזכה בבנים קדושים וטהורים!' - פשוט וחלק: יהודי הזוכה להקפיד על כשרות מאכליו, מבטיח לו הרמב"ן ילדים קדושים וטהורים, כמשאת נפשם של כל אב ואם בישראל! כמה כדאי לקחת את המסר הזה, להבין שכשרות המאכלים אינה רק ענין של העדפה אישית, אלא יש לה השפעה דרמטית על הבריאות ועל יכולת ההבנה שלנו, ומשפיעה באופן ישיר גם על הצלחת וצמיחת ילדינו.

לא פעם עלולים לצוץ התירוצים הקבועים: 'זה מחוץ לבית', 'מה כבר יכול להיות בזה', 'ראיתי את פלוני אוכל מזה', ועוד כיוצא באלה. זה מרגיע את המצפון לרגע, אבל אם המאכל איננו כשר במאה אחוז - הנוק הנגרם לנו הוא מידי וגם ארוך טווח, הרבה יותר מהתועלת הרגעית מאכילת המאכל.

ממה הזדעזע הרמב"ם?

מפורסמים הם דברי הגמרא ביומא (דף לט, א): תנא דבי רבי ישמעאל: עבירה מטמטמת לבו של אדם, שנאמר 'ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם' - אל תקרי ונטמתם אלא ונטמטם. ומפרש שם רש"י: מטמטמת - אוטמת וסותמת מכל חכמה.

סיפור מענין בנושא זה נכתב בדגל מחנה אפרים ובצפנת פענח (לרבי יעקב יוסף הכהן כ"ץ) מגדולי תלמידי הבעל שם טוב - בשמו, על שאלה שנשאל הרמב"ם ע"י קהילה אחת מקהילות ישראל ועל האגרת היו חתומים עשרות אלפים מבני הקהילה שהצטרפו לשאלה זו.

נושא שאלתם היה, שכיון שענין תחיית המתים אינו מפורש בתורה אלא מדרשות חז"ל שהובאו בגמרא (סנהדרין ז, ב), א"כ זה ענין של סברא, אף אנו יש ביכולתנו לדרוש ולהוכיח להיפך, חלילה.

הרמב"ם הזדעזע משאלה זו, ומסיבות השמורות עמו לא רצה להשיב להם, אך שלח את תלמידו הגדול רבי שמואל אבן תבון ששייב להם, ותוכן דבריו הוא: שהנה נפש האדם היא דם הנעשה מהמאכל והמשקה שלו, ונעשה ע"י כמה בידורים, ומבחר הדם נכנס בלב, ומהלב יורד המובחר והדק אל המוח ושם שורה השכל וחיות של האדם.

ומי ששומר עצמו ממאכלות המותרות והאסור והטמא, נעשו דמיו צלולין וטהורין ויש לו לב טהור, והמוח והחיות שלו נעשה חיות טהורות להשיג אמיתית החיות שהוא א-להות של כל העולמות המחיה את כולם, ומי ששומר עצמו יותר ומקדש את אכילתו על פי דרכי ה' ותורתו,

אחד התחומים המפותחים והנחקרים ביותר בעולם, הוא תחום פיתוח היכולת הלימודית והאישית. אלפי מאמרים נכתבו, רבבות חוקרים עוסקים בנושא ברציפות, אלפי ספרים יצאו לאור ומאות המלצות כבר הופיעו, הוכחו, והומלצו שוב. תעשייה שלמה עוסקת בנושא, חוקרת את השפעת המזון, תוספי המזון, השינה, הפעילות הגופנית ועוד, וכולם ממוקדי מטרה אחת: לשפר את המוח האנושי, לתת לו יותר יכולות לימודיות בקשב ובריכוז גבוה.

גילוי מדהים מופיע בפרשתנו ובו בורא עולם חושף בפנינו את הנוסחה המנצחת, שהשימוש בה מבטיח את אותה הצלחה נשאפת, את פיתוח יכולות ההבנה שלנו, ומשפר פלאים את היכולת הלימודית שלנו.

בורא עולם מגלה, שהתזונה הכשרה היא המפתח, היא נוסחת הקסם להצלחה הלימודית. אוכל מוקפד בכשרותו - מועיל ומחוק, מוביל ומפתח. אוכל שחלילה אינו כשר, מאכל שאינו ראוי לאכילה - מטיל ארס בנפש האדם, מזהם את יכולת ההבנה שלו, אוטם את מוחו מהבנה ומונע משכלו להתפתח.

תפריט זה, כפי שכותב רבי אשר קובלסקי שליט"א, הוא נוסחת קסם, עתיקה ומובטחת בחתימתו של המדען הטוב בעולם - כביכול, המכיר את כל מוצרי המזון שבעולם, ומי שברא את כל סוגי התזונה, כך שבדודאי שעד כמה שניתן לומר זאת הוא המומחה לתזונה מס' 1 בעולם. רק בורא עולם שיצר וברא את כל אלה וידע מה הם מרכיביהם, גלויות וידועות לפניו תוצאות המחקרים שלעולם המדעי אולי ייוודעו רק בעוד מאות שנים לפחות, והוא מזכה אותנו בנוסחת תזונה שמימית ומועילה, שתוביל אותנו לשיפור החיים ולפסגות שאיפותינו בכל תחומי החיים.

כל מי שמכיר את ההיסטוריה היהודית, יודע שהיא ספוגה ברבבות סיפורי גבורה, של יהודים שמסרו נפשם בהקפדתם על אוכל כשר, תוך הרעבה עצמית ארוכה ולפעמים גם כשנגזר עליהם לשרוד בתת תנאים ממש. כי אוכל לא כשר, בכל מצב ובכל תנאי, יש לו השפעה כה הרסנית על הנפש, שלא משנה באלו תנאים ייאכל ובאלו מצבים יתפשו עליו, עדיין השפעתו המזיקה והרעל הטמון בו מזיק כל כך, מטמטם כל כך, הורס כל חלקה טובה במוח היהודי.

בית המדרש פניני דוד ירושלים

הודעה משמחת!!!

כ"כ מו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א יחדש את קבלת הקהל בפניני דוד ברח' בית וגן

כ"כ נפתח בקרוב שיעור שבועי לנשים

הוספנו שיעורים בכל שעות היום בעברית ובצרפתית ובדף היומי